

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyně JUDr. Ivety Veselé a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci

nezletilého: **R. P.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený opatrovníkem Městskou částí Praha 6 orgánem
sociálně-právní ochrany dětí
sídlem Úřad městské části Praha 6, Čs. armády 601/23, 160 52 Praha 6

syna rodičů: **Mgr. R. P.**, narozený dne xxx
bytem xxx **zastoupený** advokátkou JUDr.
Olgou Löblovou sídlem Lublaňská 689/40, 120
00 Praha 2

M. S., narozená dne xxx bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Michalem Čerňanským sídlem
Radlická 2000/3, 150 00 Praha 5

o neshodě rodičů o významných věcech v rámci rodičovské odpovědnosti, o změně poměrů a o úpravě styku, k námitce podjatosti, takto:

Mgr. Kamila Petrusová, soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 6, **je vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u tamního soudu pod sp. zn. 0 P 180/2016.

Odůvodnění:

1. Před Obvodním soudem pro Prahu 6 je vedeno řízení ve shora označené věci předsedkyní senátu Mgr. Kamilou Petrusovou jako samosoudkyní.
2. Podáním ze dne 31. 10. 2019 otec vznesl námitku podjatosti soudkyně z důvodu jejího chování a projevů, z nichž je patrný její antagonistický a nepřátelský poměr k otci jako účastníku předmětného opatrovníckého řízení. Uvedl, že o podjatosti soudkyně se, jakožto účastník řízení, dozvěděl v jednací síni na ústním jednání konaném dne 17. 10. 2019. Toto jednání soudkyně odročila na neurčito, a to z důvodu vyjádření otce k jejímu dotazu, zda bude podávat odvolání do usnesení ze dne 15. 10. 2019 o zamítnutí návrhu otce na změnu kolizního opatrovníka. Přes uvedené však dále jednání probíhalo. Soudkyně totiž účastníkům sdělila, že mohou neformálně diskutovat, přičemž právnímu zástupci matky opakovaně umožnila otci pokládat otázky, týkající se docházky nezletilého syna účastníků k psychologovi. Soudkyně dále účastníky seznámila se zprávami orgánu sociálně-právní ochrany dětí k bytovým poměrům rodičů. V souvislosti s tím rodičům sdělila, že nesouhlasí s tím, aby kdokoliv z nich vodil nezletilého syna na orgán sociálně-právní ochrany dětí k provádění pohovorů. Pokud soudkyně bude chtít, učiní tak sama, popř. prostřednictvím kolizního opatrovníka. Dále sdělila, že to, co učinil otec dne 31. 7. 2019, celé věci jen uškodilo, a

výsledek je nulový. Pokud se otec chtěl k uvedenému vyjádřit, soudkyně mu to neumožnila. Ačkoliv otec dále pojal potřebu vysvětlit, proč požádal orgán sociálně-právní ochrany dětí o pohovor s nezletilým, soudkyně na něj zakřičela „ne“. Následně do diktafonu však diktovala zcela něco jiného, neboť protokolovala: „Na to otec zasahuje do slov soudkyně, soudkyně uvádí, že mu nedala slovo a soud mu ani nepovoluje, aby se ve věci vyjádřil.“ Ačkoliv posléze právní zástupkyně otce s touto protokolací nesouhlasila, soudkyně na uvedené nereagovala. Dále soudkyně Mgr. Petrusová činila dotaz na právní zástupkyni otce, a to, proč otec jako její klient, učinil podání samostatně, a to týkající se změny kolizního opatrovníka. Právní zástupkyně otce soudkyni sdělila, že, byť je otec zastoupen, není v žádném případě omezen v žádných svých právních jednáních, tedy není nutné, aby musel podávat návrhy pouze prostřednictvím svého zástupce. Na to soudkyně reagovala slovy: „Dobře, tak já už to nechám, Vám, paní doktoro, ale dávám najevo, že způsobem, jakým se tady otec chová vzhledem k tomu, že je soudce, tak vážně zvažují podnět na kárné řízení.“ Právní zástupkyni otce pak poučila v tom smyslu, že by měla otci, jakožto svému klientovi, vysvětlit, že, buď bude podávat podání v souladu se svým právním zástupcem, anebo nadále bude činit průtahy v řízení a celé řízení komplikovat, s tím, že soudkyně má zato, že je to zbytečné. Dále konstatovala, že za celou dobu, co soudí, se s tímto přístupem, jaký zvolil otec, jakožto klient právní zástupkyně, ještě nesetkala. Závěrem při jednání, kdy účastníkům sdělila, že již mohou odejít z jednací síně, však ve vztahu k otci ještě uvedla: „Chtěla bych vidět, jak byste to soudil vy, kdybyste měl takového účastníka, jakým jste.“ Uvedené prohlášení soudkyně Mgr. Petrusové právní zástupkyně otce komentovala tak: „...to jsme se dostali opravdu na emotivní osobní notu, to tu ještě nebylo.“ Soudkyně poté ještě uvedla: „to tady bylo od samého začátku, emotivní podání, stížnosti a emotivně podané námitky podjatosti. Jestli mě i nadále budete brát za každé slovo, podávat námitky k protokolaci, já se podle toho zařídím.“ Otec uvedl, že z uvedeného jednání soudkyně Mgr. Petrusové byl ořesen, neboť mu předně nebylo zřejmé, proč by v rámci řízení nemohl jako účastník řízení podávat samostatně návrhy i bez své právní zástupkyně. Chtěl se k uvedenému jako účastník vyjádřit, to mu však nebylo soudkyní umožněno, byť je zjevné, že občanský soudní řád žádné takové omezení nezná. Soudkyně však na uvedené nereagovala, otce ignorovala a chybně i protokolovala. Nadto ve vztahu k otci pronesla výhrůžku kárným řízením, což jednoznačně dokládá vztah soudkyně k otci jako soudci, když uvedenou skutečnost neustále zmiňuje a profesi otce připomíná, přičemž je zjevné, že pro soudkyni Mgr. Petrusovou je zřejmě uvedené přitěžující okolností. Z její strany tak dochází k porušování principu rovnosti účastníků řízení. Dále otec uvedl, že protiprávní výhrůžka soudkyně Mgr. Petrusové podnětem ke kárnému řízení otce je obdobná dle judikatury v trestněprávní rovině jako hrozba trestním stíháním. Negativní vztah vůči jeho osobě ze strany soudkyně je již zcela neudržitelný, a to pro nestranné rozhodování soudu. Uvedené osobní útoky ze strany soudkyně na osobu otce se prolínají celým řízením, a byť se je snažila právní zástupkyně otce mírnit, je zjevné, že soudkyně Mgr. Petrusová má k otci negativní vztah. Není tak schopna řízení vést nestranně tak, by nebylo porušeno právo otce na spravedlivý proces. Odkázal v daném na judikaturu Ústavního soudu, jakož i komentářovou literaturu s tím, že je zcela nutné, aby se soudce vyvaroval projevů, které by mohly vést k pochybnostem o jeho nepodjatosti. Soudkyně Mgr. Petrusová však vůči osobě otce praktikuje projevy, jež jsou již takové povahy a intenzity, že je zjevné, že není schopna nezávisle a nestranně rozhodovat v zájmu nezletilého. Závěrem navrhl, aby jmenovaná soudkyně Mgr. Kamila Petrusová byla vyloučena z projednávání a rozhodování v dané opatrovnické věci.

3. Matka se k otcem vznesené námitce podjatosti soudkyně vyjádřila tak, že dle jejího názoru se otec snaží opakovaně jím vyvolaný soudní spor v otázce péče o nezletilého syna posouvat do roviny osobních výtek vůči postupu soudkyně. Považuje za nešťastné, pokud se jakýkoliv z účastníků řízení uchyluje k tomu, že svůj dílčí procesní neúspěch přisuzuje údajné podjatosti soudce, či posouvá věc do roviny osobních střetů. Otcovu opakovanou námitku podjatosti ve vztahu k soudkyni považuje za nedůvodnou, neboť spíše jde o projev otcovy procesní nespokojenosti s

průběhem řízení jako takového. O jedné z námitek podjatosti již rozhodoval Městský soud v Praze tak, že tato není důvodná, neboť jmenovanou soudkyni z projednávání a rozhodování věci nevyloučil. Uvedla, že je pravdou, že otec v průběhu řízení poněkud „vypadává“ ze své role účastníka řízení, kdy se i přes jednoznačně vyjádřený nesouhlas soudkyně domáhá udělení slova. V závěru zmiňovaného jednání dne 17. 10. 2019 ve vztahu k soudkyni pak používal obraty o neznalosti občanského soudního řádu, což matka považuje za nanejvýš neetické a neuctivé. Dotazy, které při daném jednání dne 17. 10. 2019 soudkyně kladla otci, popř. jeho právní zástupkyni, matka považuje za odpovídající. Soudkyně nezpochybňovala právo otce, jakožto svébytné bytosti činit podání samostatně, avšak pokud je v řízení právně zastoupen, dotazovala se jej, zda ohledně jeho samostatných návrhů jeho zastoupení trvá či nikoliv, to vše s ohledem na případné doručování. Po celou dobu v jednacím sále se pak soudkyně snažila o klidný projev jak vůči otci, matce, tak i právním zástupcům obou účastníků. Není si vědoma, že by ze strany soudkyně docházelo k nějakému emotivně vyhocenému jednání, či že by svým postupem soudkyně zavdávala důvod k polemikám a výměnám názorů. Jestliže pak soudkyně Mgr. Petrusová zmínila, že zvažuje podnět ke kárnému postihu otce, nejednalo se v žádném případě o bezprávní výhrůžku, adresovanou otci. Soudkyně pouze patrně dospěla k závěru, že jednání otce, jež je zřejmé z průběhu řízení, není slučitelné se soudcovskou etikou. Svě pochybnosti na chování otce totiž zmínila i ve svém usnesení ze dne 15. 10. 2019, č. j. 0 P 180/2016 - 933, jímž byl zamítnut návrh otce na změnu kolizního opatrovníka nezletilého. Zmínkou o úvaze o možném podnětu ke kárnému řízení se tak zřejmě snažila otci naznačit, že jeho přístup k danému řízení, jakož i ke shora nadepsanému, překračuje určité tolerované meze. Matka však nemá zato, že by bylo namístě pro toto jednání soudkyni pro podjatost vyloučit. Otec totiž své uváděné důvody podjatosti soudkyně vytrhává účelově z kontextu. Spíše si tím stěžuje na dosavadní průběh řízení, a to, že toto se neodvíjí dle jeho původních představ. Opakovaně se tak ohrazuje proti všem, kteří nesdílí jeho pohled a názor na průběh řízení. Námitku podjatosti soudkyně považuje za zjevně nedůvodnou.

4. Kolizní opatrovník se k námitce podjatosti vznesené otcem proti soudkyni Mgr. Petrusové vyjádřil tak, že námitku nepovažuje za důvodnou. V průběhu řízení nikdy nezaznamenal, že by soudkyně v jednacím sále hájila zájmy jednoho z rodičů a druhého záměrně poškozovala. Vždy jedná v zájmu nezletilého dítěte. Nutno si však uvědomit, že žádný soud nedokáže konflikt rodičů vyřešit ke spokojenosti obou, zejména když u nich samotných není vůle, aby především oni postupovali v zájmu svého dítěte. Dle kolizního opatrovníka soudkyně při jednáních v soudní síni nezavdává příčinu k domněnkám, že otec dehonestuje, nebo k němu chová nepřátelský či antagonistický poměr. Naopak chování otce v jednacím sále ve srovnání s ostatními účastníky budí pozornost. Rovněž tak není zjevné, že by některá ze stran dostávala větší prostor v řízení před soudem na úkor druhého. Pokud je však otec napomenut nebo upozorněn, že mu nebylo uděleno slovo, ani v těchto případech kolizní opatrovník nemá zato, že by soudkyně tímto vyjadřovala svoji podjatost vůči otci. Naopak otec jako soudce by především sám měl vědět, jak se před soudem má chovat. Kolizní opatrovník pak nesouhlasí s tím, že by Mgr. Petrusová při jednání otci vyhrožovala kárným postihem. Pouze otci sdělila, že zvažuje podnět na kárné řízení s ohledem na skutečnost, jak se otec v průběhu řízení chová. Rozhodně to nebylo podáno jako výhrůžka. Pouze otci sdělila svůj názor jako soudce v řízení, v žádném případě mu nevyhrožovala, že jej hodlá poškodit v profesní rovině. Jde-li pak o dotazy soudkyně na právní zástupkyni otce, zda tohoto v řízení stále zastupuje, ani v tomto nespátřuje kolizní opatrovník podjatost soudkyně vůči otci. Otec totiž v řízení některé návrhy, byť zastoupený, podává sám za sebe, nikoliv prostřednictvím své právní zástupkyně. Z důvodu doručování proto soudkyně chtěla vědět, zda je stále zastoupen, či nikoliv. Nevhodné jednání naopak zaznělo ze strany otce, který před ostatními účastníky řízení v jednacím sále bez uděleného slova směrem k soudkyni říkal, že nezná občanský soudní řád. Dle kolizního opatrovníka je otec nespokojený s tím, jak se celý případ vyvíjí, a toto dává najevo nejen v jednacím sále, ale i svými opakovanými námitkami na podjatost soudce, opakovanými stížnostmi na soudce, návrhem

na změnu kolizního opatrovníka i stížnostmi na něj. Pokud otec hodlá takto pokračovat nadále, ukončení opatrovnického řízení je v nedohlednu. Není však v zájmu nezletilého dítěte, aby soud nemohl jednat a byl opakovaně zatěžován námitkami podjatosti. Celé řízení tak bohužel prodlužuje svými opakovanými neopodstatněnými námitkami právě otec.

5. Předsedkyně senátu Mgr. Kamila Petrusová, která věc vyřizuje podle schváleného rozvrhu práce, ve svém vyjádření k námitce podjatosti, adresovanému předsedovi Městského soudu v Praze JUDr. Liborovi Vávrovi uvedla, že účastníci řízení jí nejsou osobně známi, na výsledku nesporného řízení nemá žádný zájem, ani jí nejsou známy skutečnosti, pro které by byla vyloučena z projednávání dané věci, během celého řízení sleduje jediný zájem, a to zájem nezletilého dítěte účastníku řízení. Připomněla, že, ač je otec v průběhu opatrovnického řízení právně zastoupen, i tuto v pořadí druhou námitku podjatosti podává bez právního zastoupení, stejně jako opakované stížnosti na chování soudkyně v jednací síni. Jedná-li se o obsah námitky, uvedla, že se nejedná o námitku podjatosti jako takovou, nýbrž se spíše jedná o nespokojenost otce nezletilého s průběhem jednání konaného dne 17. 10. 2019, resp. s průběhem řízení jako takovým, kdy se otci nedaří zvrátit stav věcí v jeho prospěch. Je proto nespokojený se soudkyní jako zákonnou soudkyní a snaží se „přesvědčit“ nadřízený soud, že chování soudkyně vůči němu je podjaté. Jestliže se v jednací síni zmínila o tom, že zvažuje podání podnětu na zahájení kárného řízení na osobu otce jako soudce, sdělila, že na tomto trvá, neboť chování otce, především mimo jednací síň, vyhodnotila tak, že dosahuje intenzity podobného charakteru jako chování soudce JUDr. R. B. z Okresního soudu v xxx, jež stanul za své chování v soukromém životě před kárným senátem. Považuje totiž za naprosto nepřijatelné chování rodiče (natož soudce), aby vybavil své nezletilé dítě nahrávacím zařízením, „objednal se“ u orgánu sociálně-právní ochrany dětí, aby s nezletilým učinili pohovor a nahrávku tohoto pak použil proti sociálním pracovnícům. Vyzvala předsedu Městského soudu v Praze, aby posoudil sám, zda otec jako kolega, nevzal při sporu o nezletilého spravedlnost „do svých rukou“ a nedopustil se, a nedopouští se, nevhodného jednání, které má prvky kárného provinění. Zcela stranou ponechala etickou a morální stránku jednání otce nezletilého jako soudce v souvislosti s podáním stížností a námitek podjatosti vůči ní jako kolegyni, rozhodující opatrovnickou věc jeho nezletilého syna. Uvedla, že na její osobu jako soudkyni v průběhu celého řízení otec vyvíjí tlak tak, aby jednala dle jeho představ, což je však zcela nepřijatelné, neboť by nejednala nestranně a takové jednání by bylo posléze možné považovat za podjaté. Nemůže se tak zbavit dojmu, že je to otec nezletilého, který se sám jako soudce snaží působit na ni jako soudkyni – kolegyni, projednávající opatrovnickou věc jeho nezletilého syna. Uvedla, že se sama necítí ve věci jakkoliv podjatá, nemůže se však ubránit dojmu, že ze strany otce nezletilého cítí určitý tlak na svoji osobu, a to v jeho pokusu o ovlivnění jejího postupu a rozhodování v opatrovnické věci jeho nezletilého syna, to vše za situace, kdy zjevně jeho snahy ji jako soudkyni ovlivnit, nevedly ke kýženému očekávání. Otec se proto snaží docílit změny v osobě soudce v rozhodování opatrovnické věci jejím zdiskreditováním (v podané stížnosti žádá o zahájení kárného řízení na její osobu, žádá po předsedovi soudu, aby sdělil, kolik stížností na její osobu bylo od doby, kdy byla jmenována soudkyní, podáno, a jak byly vyřízeny). Uvedla dále, že též nelze nepřihlédnout k faktu, že otec nezletilého působí u Městského soudu v Praze od xxx jako stážista, nemůže se proto ubránit nutkavé myšlence o cíleném záměru změnit zákonného soudce za soudce, který by možná jednal dle představ otce nezletilého a naopak dosavadní soudkyni postavil před kárný senát. Ponechala proto na zvážení, zda sám otec nezletilého svým jednáním a s přihlédnutím k tomu, že je soudcem xxx, toho času působící u Městského soudu v Praze jako stážista, přičemž tento soud je odvolacím a nadřízeným soudem Obvodnímu soudu pro Prahu 6, nezavdal příčinu k pochybnostem o podjatosti soudu, a zda za těchto okolností by neměla být opatrovnická věc přidělena jinému prvoinstančnímu soudu mimo působnost Městského soudu v Praze.

6. Podle § 14 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Podle odst. 4 téhož ustanovení důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudu (přísedícího) v řízení o projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.
7. Jak již ve svém usnesení ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 Nc 2478/2019 - 883, odvolací soud konstatoval, že poměrem k věci je osobní vztah soudce k projednávané věci a přímý nebo nepřímý zájem na výsledku řízení. Poměrem k věci lze též rozumět i to, že soudce má předem o věci poznatky, které by měl získat až za řízení a které mohou ovlivnit jeho nestrannost. K poměrům účastníků může být pak založen na jejich příbuzenském nebo jemu obdobném vztahu, jemuž naroveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský, či zjevně nepřátelský. V úvahu též přichází vztah ekonomické závislosti. Je pak zcela vyloučeno, aby důvodem pochybností o soudcově nepodjatosti byly okolnosti, které spočívají buď v jeho postupu v řízení v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech, byť by byly nesprávné. Nesouhlas s tímto postupem totiž může účastník vyjádřit prostřednictvím opravného prostředku do procesního rozhodnutí nebo do rozhodnutí ve věci samé. Postup soudce ve věci nebo způsob vedení řízení tak nemůže být důvodem pochybností o podjatosti soudce, neboť v tomto postupu se projevuje samotný výkon soudnictví. Může být posuzován jen v kontextu s poměrem soudce k věci, účastníkům, nebo jejich zástupcům. Odvolací soud ve shodě s otcem konstatuje, že integrální součástí práva na spravedlivý proces podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod je garance toho, aby ve věci rozhodoval nestranný soudce. Dbát na dodržení nestrannosti je povinností soudců, a nikoliv účastníků řízení. Při plnění této povinnosti musí soudci o nestrannosti uvažovat nejen v subjektivní, ale i v objektivní rovině. Subjektivní stránku nestrannosti lze chápat tak, že nestranný soudce je podle svého vědomí a svědomí nezávislý na projednávané věci a stranách sporu v tom smyslu, že je vůči nim neutrální, nemá vůči nim předsudky, sympatie ani antipatie, strany sporu jsou tak v jeho očích zcela rovné. Žádná ze stran apriori nemá žádnou výhodu ani nevýhodu, přednost ani nedostatek, a k právnímu vztahu, který nestranný soudce řeší, nezískal vztah ještě před tím, než mu věc byla svěřena k rozhodnutí. Je tedy zjevné, že bude moci věc posuzovat zcela nezávisle a svobodně. Je pak též zcela nutné, aby se soudce vyvaroval projevů, které by mohly vést k pochybnostem o jeho nepodjatosti. V dané věci však nutno souhlasit s otcem, že projevy soudkyně Mgr. Kamily Petrusové v průběhu řízení vůči jeho osobě, týkající se jejího zvažování podání podnětu na zahájení kárného řízení na osobu otce jako soudce xxx, však jednoznačně vedou k pochybnostem o její nepodjatosti. Odvolací soud konstatuje, že nevhodné chování účastníků řízení lze korigovat v souladu s občanským soudním řádem postupem dle § 53, a to formou pořádkového opatření uložením pořádkové pokuty až do výše 50 000 Kč. Ve smyslu § 54 o. s. ř. pak též předseda senátu může toho, kdo hrubě ruší pořádek, vykázat z místa, kde se jedná, přičemž, je-li účastník vykázán, může být jednáno dále v jeho nepřítomnosti. K aplikaci § 53 či § 54 o. s. ř. však v daném řízení jmenovaná soudkyně Mgr. Petrusová nepřistoupila, zvolila-li však reakci na dle jejího mínění nevhodné chování otce jako účastníka řízení, zejména mimo jednání, takovou, že jej upozornila na možnost podání kárného návrhu na jeho osobu, odvolací soud uvedené považuje za neodpovídající. V tomto postupu, resp. jednání jmenované soudkyně, totiž lze spatřovat projev, který by mohl vést k pochybnostem o její nepodjatosti vůči otcí. Sama soudkyně Mgr. Petrusová, byť se v dané věci „necítí“ ve vztahu k otcí podjatá, též připouští, že v průběhu řízení, dle jejího mínění, na ni otec vyvíjí jako na kolegyni tlak, aby v jeho opatrovnické věci, resp. opatrovnické věci jeho nezletilého syna, jednala dle jeho představ. Dle odvolacího soudu pak i tato skutečnost, jmenovanou soudkyní zmíněná, může vést k pochybnostem o její nepodjatosti.

8. Odvolací soud proto uzavřel, že v jednání soudkyně Mgr. Petrusové tak, jak je otec tvrdí a bylo prokázáno, mimo jiné samotnou soudkyní, a to při ústním jednání konaném u soudu prvního stupně dne 17. 10. 2019, lze spatřovat důvody pochybnosti o její nepodjatosti.
9. Za dané situace, protože byly zjištěny skutečnosti odůvodňující postup dle § 14 odst. 1 o. s. ř., nadřízený soud rozhodl tak, jak ve výroku uvedeno a soudkyni z projednávání a rozhodování dané opatrovnické věci vyloučil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 18. května 2020

JUDr. Blanka Kapitánová v. r.
předsedkyně senátu